

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro prevenci rizikových forem chování

ZŠ a MŠ Horníkova 1, Brno

2016/2017

Zpracovatel: **Mgr. Jarmil Müller**

Realizátor: **ZŠ a MŠ, Brno, Horníkova 1, příspěvková organizace**

Odpovědný pracovník: **Mgr. Roman Burda, ředitel školy**

Obsah

1. Úvod	3
2. Cíl	3
3. Cílové skupiny	4
4. Koordinace a realizace preventivních aktivit	4
4.1. Zaměření činnosti	4
4.2. Kontakty na poradenské pracovníky	5
4.3. Náplň práce školního metodika prevence	5
5. Vzdělávání pedagogů	6
6. Žákovská samospráva	6
7. Péče o „rizikové skupiny“	6
8. Spolupráce s rodiči	6
9. Spolupráce s organizacemi a institucemi	6
10. Způsob prezentace systému primární prevence školy	7
11. Přehled činností v rámci prevence pro školní rok 2016/2017	7
12. Zájmové aktivity	8
13. Závěr	2

1. Úvod

Minimální preventivní program, jehož základním obsahem je primární prevence rizikových způsobů chování dětí a mládeže, má posloužit jako pomůcka nebo návod, který poskytuje základní postupy řešení problémů. Obsah, formy a metody realizace MPP odpovídají charakteristice cílových skupin, kterým je určen. Obsahuje množství doplňujících aktivit, které jsou podpůrnou součástí MPP.

2. Cíl

MPP si klade za cíl vést žáky ke zdravému životnímu stylu. Díky tomu je možné rizikovému chování předcházet, případně setkání s rizikovými faktory oddálit a naučit se takové situace nejen rozpoznávat, ale i řešit. Cílem prevence je předcházet projevům rizikového chování, v případě jejich zjištění ve spolupráci s rodiči i dalšími institucemi zamezit jejich dalšímu šíření. Svoji pozornost zaměřujeme na posílení kladného sebehodnocení, schopnosti samostatného rozhodování, asertivity žáků, u kterých se projevují náznaky nízké sebedůvěry a nerozhodnost.

Oblasti prevence:

- alkohol a kouření
- komunikace a vztahy mezi žáky
- zneužívání internetu
- školní šikana
- záškoláctví
- opatření pro činnost při vzniku mimořádné události
- šikana zaměřená na učitele

Výběr preventivních programů jsme zaměřili nejen na problematiku informovanosti v oblasti prevence, ale zejména na problematiku mezilidských vztahů a komunikace, neboť problémy v těchto oblastech se promítají do dalších rovin lidského života a mohou vést k rizikovému chování.

Cílem MPP je motivovat rodiče ke spolupráci při realizaci programu.

3. Cílové skupiny

Do realizace jsou zapojeni všichni žáci, pedagogičtí pracovníci, rodiče žáků, lékaři a další odborníci, kteří svou činností regulují a ovlivňují postoje žáků v oblasti prevence.

4. Koordinace a realizace preventivních aktivit

Za koordinaci preventivních aktivit ve škole odpovídá školní metodik prevence, který se v rámci své činnosti podílí na přípravě minimálního preventivního programu a jeho realizaci. Úzce spolupracuje s třídními učiteli a ostatními pedagogy, s pedagogicko-psychologickou poradnou, s krajským protidrogovým koordinátorem a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

Jednotlivé tematické bloky – výchova ke zdravému životnímu stylu, výchova ke spolupráci, toleranci, prevence projevů diskriminace, rasismu, xenofobie, zneužívání návykových látek, kouření, promiskuitního chování, ale také ochrana člověka v krizových situacích a předcházení nebezpečným situacím – jsou rozpracovány a začleněny do tematických plánů vyučovacích předmětů. Napříč vzdělávacími oblastmi proto prostupují a k pozitivnímu rozvoji osobnosti žáka přispívají průřezová témata. Kladou důraz na rozvíjení klíčových kompetencí komunikativních, občanských, sociálních a personálních.

Všichni vyučující se snaží vést žáky ke spolupráci a řešit případné problémy ve vzájemných vztazích jednak se žáky, ale také s jejich rodiči.

Na půdě školy je prevence realizována prostřednictvím školního poradenského pracoviště. Poradenské služby na naší škole zajišťují: školní psycholog, výchovní poradci pro I. a II. stupeň, speciální pedagogové pro I. a II. stupeň a školní metodik prevence.

Poradenští pracovníci školy poskytují základní poradenské služby žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům.

4.1. Zaměření činnosti

- spolupráce školního psychologa, školního metodika prevence a výchovného poradce se žáky, třídními kolektivy, učiteli a rodiči
- prevence školní neúspěšnosti
- péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, o žáky s neprospěchem a žáky nadané
- odborná a metodická pomoc učitelům
- poradenství v oblasti volby povolání

- diagnosticko-poradenská činnost
- minimální preventivní program, sledování rizik vzniku a projevů sociálně patologických jevů a jejich řešení
- zlepšování komunikace a spolupráce mezi školou a rodiči
- spolupráce s ostatními institucemi

4.2. Kontakty na poradenské pracovníky

JMÉNO	FUNKCE	KONTAKT
Juříčková Jiřina, Mgr.	školní psycholog	jjurickova@zshornikova.cz
Pavličková Hana, Mgr.	výchovný poradce	vychporadce@zshornikova.cz
Mezihoráková Hana, Mgr.	speciální pedagog pro 1. stupeň	hmezihorakova@zshornikova.cz
Čoupková Ludmila, Mgr.	speciální pedagog pro 2. stupeň	lcoupkova@zshornikova.cz
Müller Jarmil, Mgr.	školní metodik prevence	jmuller@zshornikova.cz
Hegarová Helena, Mgr.	zástupce vedení školy	hhegarova@zshornikova.cz

4.3. Náplň práce školního metodika prevence

- tvorba a realizace minimálního preventivního programu - sledování rizik vzniku a projevů sociálně patologických jevů a jejich řešení
- realizace a koordinace aktivit zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, agresivity a dalších sociálně patologických jevů
- monitorování sociálně patologických jevů či jejich rizika
- poskytování přímé pomoci žákům a jejich rodičům s rizikem či projevy sociálně patologických jevů
- koordinace spolupráce školy s Policií ČR, krizovými centry, kurátory a dalšími odborníky
- spolupráce při zajišťování besed a přednášek a aktivit pro třídní kolektivy
- koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků
- poskytování informačních a metodických materiálů
- aktivní spolupráce s rodinou v případě krizové intervence

Konzultační hodiny a kontakty školního metodika prevence a ostatních pracovníků školního poradenského pracoviště jsou vyvěšeny na nástěnce ŠPP a webových stránkách školy.

5. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové mají po celý rok příležitost k průběžnému vzdělávání z nabídek různých organizací, většinou se jedná již o akreditované semináře, výcviky a jiné aktivity. Po absolvování informují ostatní kolegy o obsahu aktivit.

6. Žákovská samospráva

Žákovská samospráva se pravidelně schází s vedením školy, vlastní schůzky mají stanoveny 1x týdně. Žáci mají možnost se vyjadřovat k aktuálnímu dění ve škole, vznášet svoje přání i požadavky právě prostřednictvím svých třídních zástupců. Dávají podnět k různým žákovským aktivitám.

7. Péče o „rizikové skupiny“

Rizikovými skupinami rozumíme třídní kolektivy, skupinky dětí i jednotlivce, kterým je třeba věnovat zvýšenou pozornost v oblasti problematických mezilidských vztahů a rizikových způsobů chování. Nezbytná a ověřená je zde aktivní spolupráce poradnami, poradenskými centry, OSPOD, Policií ČR a jinými odborníky. Problematické chování je řešeno na jednání s rodiči, v závažnějších případech na výchovných komisích, kde se přijímají výchovná opatření a možnosti řešení problémů.

8. Spolupráce s rodiči

Stále hledáme nové cesty, jak navázat užší spolupráci s rodiči, jakým způsobem vzbudit jejich hlubší zájem o problematiku jejich dětí a motivaci k aktivnímu a komplexnímu řešení problémů. Praxe je taková, že se rodiče obrací na školu i odborníky až ve chvíli, kdy jsou zcela bezradní a vyčerpali veškeré své možnosti nebo naopak, nevěnovali do té doby problému svého dítěte dostatečnou pozornost. Na škole působí spolek rodičů Horníček.

9. Spolupráce s organizacemi a institucemi

Pro úspěšné zvládnání problémů je pro nás i nadále nezbytná spolupráce se středisky výchovné péče, Policií ČR, OSPOD, PPP Brno, Poradenským centrem pro drogové a jiné závislosti, Občanským sdružením Ratolest, Nízkoprahovým klubem Likusák Líšeň, Salesiánským střediskem mládeže, kam naši žáci docházejí ve volném čase a kde se zapojují do aktivit těchto center.

10. Způsob prezentace systému primární prevence školy

Průběžná realizace MPP je prezentována, stejně jako celé znění MPP, na webových stránkách školy, kde je dostupná fotodokumentace, případně v místním tisku.

11. Přehled činností v rámci prevence pro školní rok 2016/2017

- Seznámení VP a všech vyučujících s programem prevence rizikového chování, jejich spolupráce na jeho plnění, začlenění problematiky prevence SPJ do výuky (třídnické hodiny, hodiny TV, PŘ, PRV)
- Seznámení vyučujících se změnami v metodických pokynech vztahujících se k prevenci a problematice rizikového chování.
- Vytvoření MPP a jeho zveřejnění na web stránkách školy ve spolupráci s ostatními pedagogy
- Seznámení pedagogických pracovníků s obsahem MPP.
- Seznámit rodiče na třídních schůzkách s obsahem MPP, Programu proti šikanování a preventivní činností v rámci ŠPP a potřebnými kontakty.
- Adaptační programy pro 1. ročníky (tř. uč., šk. psycholog)
- Adaptační programy pro 6. ročníky (tř. uč.)

Společný adaptační výjezd všech žáků šestých tříd se uskuteční, jako již tradičně, v září. Mezi cíle tohoto výjezdu patří hlavně: stmelení třídních kolektivů, nastartování rozvoje pozitivních vazeb mezi žáky celého šestého ročníku, řešení konfliktů a problémových situací ve škole a prevence psychopatologických jevů ve třídě. Výjezdu se aktivně účastní třídní učitelé šestých tříd a školní psycholog.

- Prevence kouření a užívání alkoholu (1. stupeň)
- Drobná majetková kriminalita (1. a 2. stupeň) – vandalismus, trestný čin, přečin
- Besedy na téma zdravého životního stylu, výchovné styly
- Beseda s diskuzí nad tematikou kyberšikany „Bezpečný internet“
- Besedy pro 2. stupeň „Pobavme se o kouření a alkoholu“
- Třídnické hodiny – důraz je kladen na pozitivní ovlivňování vztahů mezi dětmi, prohloubení jejich komunikačních dovedností a upevnění znalostí v problémových

tématech. Žáci budou informováni o opatřeních pro činnost při vzniku mimořádné události.

- Celostátní akce Proč říct NE cigaretám
- Dotazníkové šetření třídních vztahů – 1. a 2. stupeň dle zakázky pro ŠP
- Volba povolání-testy a dotazníky profesionální orientace (9. třídy)
- Vrstevnické programy pro 4. - 9. ročníky, za účasti ŠP, tř. učitele
- Opětovné zapojení do dotazníku DROGY zaměřeného na oblast protidrogové prevence
- Průběžná aktualizace nástěnky s protidrogovou tematikou (zapojení žáků projektovou formou),

Další akce v rámci prevence rizikového chování budou realizovány podle aktuální nabídky a možností školy.

12. Zájmové aktivity

Ve školním roce 2016/2017 je možné navštěvovat tyto zájmové aktivity:

Aerobik a moderní tance	Mladý zdravotník (8. – 9. ročník)
AJ družinka – FROG (1. – 3. ročník)	Moderní gymnastika
Anglický jazyk (3. – 4. ročník)	Náboženství
Atletika	PC kroužek
Čtenářský kroužek (3. ročník)	Pěvecký sbor „Pavouček“
Divadelní kroužek	Polonéza (9. ročník)
Dramatický kroužek (3. ročník)	Programování (1. – 3. ročník)
Florbal – SBOŠ	Příprava k přijímačkám z ČJ
Fyzika a chemie v pokusech	Příprava k přijímačkám z M
Happy English a Funny English	Roztleskávačky
Hudební škola Yamaha	Speak English a Study English
Keramický kroužek (1. ročník)	Sportmaniak – venkovní
Keramický kroužek (2. – 3. ročník)	Sportovci do škol – ŠD
Keramický kroužek (4. – 5. ročník)	Sportovní gymnastika
Keramický kroužek (6. – 9. ročník)	Street dance
Kroužek deskových her (SBOŠ)	Věda nás baví (2. – 5. ročník)
Kroužek robotiky	
Miniházená – venkovní	
Mladý zdravotník (4. – 5. ročník)	

13. Závěr

Základním principem preventivního vzdělávání žáků naší školy zůstává i nadále, tak jako v předešlých letech, osvojování základních kompetencí pro zdravý životní styl, prevenci a rozvoj schopností a dovedností, jak se orientovat v běžném životě. Za nejdůležitější prvek v rámci prevence považujeme připravenost dětí a mládeže odmítat všechny druhy rizikového chování, projevy agresivity a porušování zákona. Hledání těchto cest je úkolem a výzvou pro všechny pedagogy a zaměstnance školy s aktivní účastí rodičů. Úspěšnost plnění MMP naší školy bude vyhodnoceno na konci školního roku.

V Brně 23.9.2016

Mgr. Jarmil Müller
školní metodik prevence

Mgr. Roman Burda
ředitel školy